

Zelfs de grootste tuinaanfa-beet kent de hortensia. Samen met lavendel en Buxus behoort de heester tot de populairste tuinplanten van de afgelopen decennia. Van ouderwetse boerenheester is de hortensia tot een echte trendplant uitgegroeid. Sylvia Vergouwen gebruikt in haar tuinontwerpen verschillende soorten en variëteiten.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

Van de ruim tachtig *Hydrangea*-soorten zijn er een tiental belangrijk voor de Nederlandse tuin. Hoofdsierwaarde is de bloem, daarnaast is de uitbloei interessant omdat bloemen kunnen verkleuren en verdrogen. Tot zelfs in de winter spelen de bloemen van sommige hortensia's een belangrijke rol. De voornaamste soorten zijn behoorlijk divers en in dezelfde tuin kunnen gerust meer soorten worden aangeplant zonder in herhaling te vallen. Ook dat is een reden waarom de hortensia zo populair is bij de hedendaagse tuinliefhebber. Binnen de hortensiafamilie is *Hydrangea* niet de enige rijke bloeier. *Deutzia* en *Philadelphus* zijn bekende familiegenoten die eveneens rijk bloeien. Minder bekend zijn *Fendlera*, *Jamesia* en *Schizophragma* die ook familie zijn. De laatste is sporadisch bij gespecialiseerde kwekers te vinden, met name de soort *H. hydrangeoides*. De soortnaam maakt duidelijk dat het een plant betreft die gelijkenissen vertoont met *Hydrangea*. Net als de klimmende *H. anomala* subsp. *petiolaris* heeft deze klimmer hechtwortels en een afschilferende bast. Ook de schermbloemen van *Schizophragma*, met grote steriele randbloemen, versterken de gelijkenis met de schermbloemige soorten en cultivars van *Hydrangea*.

SOLITAIRPLANT

Tuin- en landschapontwerper Sylvia Vergouwen is fan van hortensia. In haar tuinen gebruikt ze verschillende soorten en variëteiten. Ze begint te vertellen over soorten die ze graag als solitair gebruikt. *H. aspera*, van nature voorkomend in de Himalaya tussen de 1.200 en 2.700 meter hoogte, is er zo een. Aan de borstelig behaarde twijgen vormt deze soort grote

Hydrangea paniculata
'Pinky Winky'

Plantnaam: *Hydrangea* - Hortensia
Groevorm: diverse groevormen, ook klimmers
Blad: wisselend per soort
Bloem: in bolvorm of plat scherm
Bijzonderheden: veel cultivars hebben herfstsierwaarde

SYLVIA VERGOUWEN:

'Waardevol tot in en na de herfst'

bladeren waarvan de onderzijde viltig behaard is. "Mooi zijn de grote schermbloemen met kleine wit tot lichtlila fertiele bloemetjes in het midden en tot 3 cm grote randbloemen. De cultivar 'Macrophylla' maakt schermen tot 25 cm doorsnede." Als solitairplant gebruikt Vergouwen ook graag *H. quercifolia*. "Een plant die goed vult en waarvan de herfstverkleuring, naast de rijke bloei, extra is." *H. quercifolia*, de eikenbladhortensia, heeft decoratief blad wat enigszins lijkt op dat van een eik. De soort is inheems in de Noord-Amerikaanse staten Alabama, Florida en Georgia waar hij vaak op steile hellingen in de buurt van rivieroever groeit. Daar haalt hij hoogtes tot circa 2 meter, maar de cultivars voor de Nederlandse tuin blijven lager. De bloemen bestaan uit kleine, fertiele bloemen in het hart en opvallende steriele lokbloemen aan de rand, ze staan in grote pluimen. "Op zijn fraaist is de heester in de nazomer wanneer de crèmewitte lokbloemen afsteken tegen het bruinrode loof. Dat donkere blad blijft tot ver in de herfst mooi en valt in zachte winters pas laat af. Ook wintersierwaarde dus." *H. quercifolia* kent inmiddels tal van cultivars met afwisseling in bloemvorm en -grootte en groeihogte.

Bij hortensia's die in de herfst opvallen, noemt Vergouwen ook *H. macrophylla* en *H. paniculata*. "Beide gebruik ik graag in grote groepen. Ze houden van vocht, dus ik plaats ze bij voorkeur in de halfschaduw. Als bodembedekker zet ik er graag *Pachysandra* of *Waldsteinia* onder." Voor elke tuin is er volgens haar wel een toepasbare variëteit te vinden. "Als enige nadeel ervaar ik dat de bloemknoppen van *H. macrophylla* bij late voorjaarsvorst kunnen beschadigen." *H. macrophylla* vindt Vergouwen al mooi vanaf het moment dat de bloemknoppen zich vormen. "Daarna heeft de bloem veel sierwaarde, zeker bij de bolvormen, en kunnen de bloemverkleuringen in het najaar heel fraai zijn." Het aanbod van bolvormige *H. macrophylla* is groot en daarom bezoekt Vergouwen beurzen en informeert ze bij kwekers om op de hoogte te blijven. Daar ontdekt ze ook de ontwikkelingen bij de pluimhortensia, *H. paniculata*. Deze in China en Japan voorkomende soort kent inmiddels ook vele cultivars. "Limelight' en 'Pinky Winky' behoren tot mijn favorieten." Extra bij *H. macrophylla* en *H. paniculata* vindt ze, wanneer je de bloemen niet snoeit, het prachtige wintersilhouet. "Waardevol als er rijp aan zit of als er sneeuw op ligt."